

СУДОВА ПРАКТИКА

Грудень 2015

**АКТУАЛЬНІ
ПРАВОВІ НОВИНИ**
*або доленосні
судові рішення,
що докорінно
змінюють підходи
у вже сталих
правовідносинах*

*З питань, що стосуються
змісту цього дайджесту,
прохання звертатись
до автора:*

Сівовна Юрій Вікторович

Адвокатська компанія «Правочин»
Старший юрист, керівник практики
цивільного та господарського права

вул. Микільсько-Слобідська, 2-В, офіс 4,
м. Київ, Україна, 02002

Телефон: +38 (044) 541-07-41; 541-07-42

Факс: +380 (44) 496-55-49

Mobile: +38 (067) 1686871

E-mail: sivovna@pravochin.com.ua

*Цей інформаційний бюлетень не може
використовуватися в якості експер-
тизи щодо конкретного проекту. За
юридичної допомоги, прохання звер-
татися до команди Судової практики
АК «Правочин».*

ПРАВОЧИН
АДВОКАТСЬКА КОМПАНІЯ

ОПОДАТКУВАННЯ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ВІД 22.09.2015 Р. У СПРАВІ 21-887А15

СУТЬ СПРАВИ:

спір між платником податків та податковим органом про скасування податкових повідомлень-рішень, прийнятих податковим органом за наслідками проведеної перевірки та складеного акту. Акт податкового органу мотивований тим, що платник податків неправомірно сформував витрати і податковий кредит в результаті фіктивних господарських операцій між платником податків та його контрагентом.

ПРАКТИКА РОЗГЛЯДУ ДАНОЇ КАТЕГОРІЇ СПОРІВ, ЩО ІСНУВАЛА РАНІШЕ:

розглядаючи подібні справи, практика адміністративних судів складалася таким чином, що в кожному конкретному випадку (спорі) платник податку на підставі відповідних первинних документів мав доказувати реальність здійсненої ним господарської операції, за наслідками якої він формував від'ємне значення та податковий кредит. При цьому, такий факт як відсутність підпису повноважної особи на податковій накладній – не був єдиною беззастережною підставою для суду для встановлення факту реальності господарських операцій. Зазначений факт оцінювався судом на загальних підставах і не мав вирішального значення при наявності інших доказів, якими підтверджувалась реальність господарської операції.

ЩО НОВОГО

В КОМЕНТОВАНІЙ ПОСТАНОВІ:

Верховний суд України висловив позицію що будь-які документи, виписані від імені осіб, що заперечують свою причетність до діяльності суб'єкта господарювання, не мають юридичної сили, не посвідчують придбання активів і не можуть підтверджувати право на податковий кредит. При цьому, фактичне здійснення самої господарської операції, не має жодного значення.

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ:

зазначені висновки ВСУ, викладені у тексті зазначеної постанови є доволі тривожним сигналом. Наслідком такої правої позиції Верховного Суду України може стати те, що практика адміністративних судів, в аналогічних спорах може докорінно змінитись. Наявність доказів того, що первинні бухгалтерські документи підписані неповноважною особою можуть розглядатись адміністративними судами як докази фіктивності господарської діяльності, що, в свою чергу призведе до неможливості отримання платником податків податкового кредиту. Як вже зазначалося вище, при цьому реальність господарської операції не матиме жодного значення. Не важко спрогнозувати і посилення податківців в здобутті доказів підписання документів від імені платника податків неповноважною особою. Фактично ВСУ спростив життя податківців, позбавивши їх потреби збирати докази фіктивності господарської операції.

Посилання на текст постанови:

[http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/C09451B9972EA921C2257EE70051954D](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/C09451B9972EA921C2257EE70051954D)

БАНКІВСЬКЕ ПРАВО. КРЕДИТУВАННЯ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ ВІД 11.11.2015 р. У СПРАВІ № 6-1716цс15

СУТЬ СПОРУ:

скасування рішення третейського суду у справі за позовом кредитної установи до боржника про стягнення заборгованості за споживчим кредитним договором.

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ:

Станом на сьогоднішній день розповсюдженою є практика багатьох фінансово-кредитних установ, укладаючи кредитні договори зі споживачами, передбачати в умовах договору третейське застереження, за умовами якого спір підлягає вирішенню у пов'язаному з кредитором третейському суді.

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК ВСУ:

Верховний суд у коментованій постанові дійшов висновку про те, що на кожний споживчий кредитний договір розповсюджується дія Закону України «Про захист прав споживачів», при цьому не важливо ким є суб'єкт звернення до суду: кредитна установа чи споживач. Разом з тим, розгляд справ про захист прав споживачів не віднесений чинним законодавством до компетенції третейських судів, внаслідок чого зазначена категорія спорів має розглядатися судами України в загальному порядку.

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ:

Будь-які третейські застереження, що містяться та/або міститимуться в споживчих кредитних договорах – не мають юридичної сили. Рекомендується припинити третейський розгляд у вже розпочатих справах відповідної категорії, що розглядаються третейськими судами. А випадку прийнятих рішень третейських судів у цих справах – пропонується звертатися з відповідними заявами до судів України про скасування таких рішень третейських судів.

Посилання на текст постанови:

[http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/7A2C8DA3942B8606C2257F0D004FDD25](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/7A2C8DA3942B8606C2257F0D004FDD25)